

СТЕНОГРАМА

комітетських слухань на тему: "Ефективність та реалізація Урядом Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)"

18 лютого 2021 року

Веде засідання голова Комітету з питань економічного розвитку

НАТАЛУХА Д.А.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня! Чому не чути, давайте почнемо з цього. Чи є звук, все нормально? Всічують, так? Дякую. Чудово.

Я вас всіх вітаю! Я дуже дякую за ваш час, за можливість доєднатися до цього нашого заходу. Мені здається, що він має достатньо важливий характер і є дуже цікавим, як для історії українського уряду, українського парламенту і їхньої взаємодії.

Мене звати Дмитро Наталуха, я голова економічного комітету Верховної Ради України дев'ятого скликання і так само перший автор і координатор групи народних депутатів, яка розробляла в березні так званий другий антикризовий пакет економічний, відповідно до якого ми намагалися реагувати на негативні наслідки від коронавірусу і епідемії для української економіки.

З нами є представники в тому числі дипломатичних представництв. Кейт, я вас вітаю! Я сподіваюся, що всі розуміють українську. Немає проблем з тим, що ми говоримо українською. Не потрібні ні перекладачі, нічого, так? Добре. Дякую.

Власне, цей захід присвячений ефективності, перш за все реалізації урядом передусім Закону України цього другого антикризового пакету, це був, нагадаю, Закон "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби

(COVID-19)". Дуже довга і важка назва, тому будемо просто називати його другим антикризовим пакетом.

Фактично цей захід покликаний, ці слухання розпочати, на мою думку, дуже важливу і критичну практику слідування за тим і моніторингу того, яким чином виконується законодавство виконавчою владою, яка його ефективність, якщо воно в якійсь мірі не виконується, воно неефективно виконується, то спробувати зрозуміти чому, чи можемо ми як депутати зробити щось від себе залежне для того, щоб покращити цей процес, чи може уряд дати теж рекомендації відповідно іншим органам виконавчої влади і іншим центральним органам, місцевим органам для того, щоб робити це ефективніше. І проговорити взагалі про такий інструмент парламентського контролю, як моніторинг виконання і ефективності реалізації урядом законів України, на прикладі саме цього другого антикризового пакету.

Чому ми взяли цей антикризовий пакет, тому що там, в принципі, достатньо конкретно і чітко було сформульовано, в які строки які органи мали би зробити певні задачі. І, враховуючи на обставини тоді і критичні для всієї країни, важливі, було би цікаво подивитися, чи було вчасно зреаговано на ці рекомендації, чи ці рекомендації були ефективні і які були кроки зі сторони виконавчої влади.

Я хотів би подякувати за цей захід передусім Вестмінстерську фундацію за демократію. Це наші дуже добрі друзі, наші союзники і партнери в цій програмі, які так само дуже активно підключилися до впровадження в Україні інструменту моніторингу і контролю за виконанням урядом законодавства. Хотів би подякувати особисто пані Кейт Давенпорт, яка з нами на зв'язку. Це політичний радник, посольство Великобританії, які так само дуже активно долучилися і допомагають нам у реалізації розвитку цього важливого інструменту, який у Великобританії використовується не одну сотню років і є вже дуже ефективним і результативним. З нами також будуть представники різних міністерств та відомств. Зокрема, у мене є лист від Прем'єр-міністра України про необхідність прийняти персонально участь

пану Петрашку і пану Марченку. Я так розумію, що їх, на жаль, немає з нами тут на зв'язку.

Хотів би побачити, хто з Мінекономіки і Мінфіну. А, бачу Дядюру і бачу Мазярчука. Я дуже вас радий... Ні?

ДРАГАНЧУК Ю.О. Драганчук...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, Драганчук, так, мої вітання.

Джентльмени, я вас дуже радий бачити, ви знаєте, щиро і персонально. Але враховуючи те, що Прем'єр-міністр сказав персональну присутність, я би на майбутнє радив не підставляти Дениса Анатолійовича відсутністю профільних міністрів на таких заходах.

Тому, як кажуть, без того, щоб забирати подальший час, я, напевно, хотів би надати слово пані Давенпорт для того, щоб вона сказала теж пару слів про взагалі інститут моніторингу і реалізації законодавства. І потім нашим колегам, які дотичні, скажемо так, до реалізації цієї програми.

Kate, please.

ДАВЕНПОРТ К. Щиро дякую, пане Дмитро. Я тільки хочу коротко вітати учасників цих комітетських слухань і народних депутатів України, учасників парламентської група дружби Україна – Великобританія. І також представників Рахункової палати, громадськості та бізнесу.

Ми дуже вдячні Вестмінстерській фундації "За демократію" за цей проект. Сподіваємось, він допоможе народним депутатам покращити процес прийняття законів та проаналізувати їхню ефективність. Особливо закон на підтримку підприємців у важкі часи коронавірусу. і зробили велику роботу в рамках цього проекту.

Але ми також вдячні громадським організаціям та "Юридична сотня" за ваш внесок в успіх цього проекту.

Окремо дякуємо Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку за залучення в цей проект, дякую пану Дмитру особливо, і за організацію цієї відеоконференції сьогодні. Сподіваюсь, ці слухання забезпечать базу для корисних рекомендації для народних депутатів щодо майбутніх законодавчих ініціатив.

Я хочу наголосити, що посольство Великобританії підтримує Україну в її боротьбі з коронавірусом. Сподіваємося на успішне продовження цієї співпраці разом і бажаю всім плідної роботи сьогодні. І дякую за увагу, і за можливість бути разом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, пані Кейт.

Я слухаю вашу чаруючу українську мову, фантастичну, і розумію, що мовного питання в нашій країні точно немає, і не мало би бути. Дякую.

Колеги, я надам слово, з вашого дозволу, Галині Шевчук, це представник Вестмінстерської фундації за демократію в Україні і людина, яка справді зробила надзвичайний обсяг роботи для того, щоб ці слухання відбулися і для того, щоб, власне, нам було що обговорювати. Це справді титанічна робота.

Пані Галино, будь ласка.

ШЕВЧУК Г. Дуже дякую.

Рада всіх вітати. Дійсно, Вестмінстерська фундація довго йшла до сьогоднішнього дня. Дуже дякуємо посольству Великої Британії за підтримку цього проекту. Дякую народним депутатам, які є членами групи дружби Україна-Великобританія, які взагалі ініціювали таку ідею.

Фундація давно працює з Верховною Радою, як відомо, а особливо добре складається співпраця з Комітетом, раніше він називався економічної політики, зараз економічного розвитку. Тобто ми знаємо і дуже раді як би долучитися в плані допомоги комітету за цими питаннями.

У чому саме особливість, чому саме ця британська фундація, в чому особливість цих слухань сьогоднішнього заходу і взагалі всього процесу. Цей перший пілотний ми називаємо, оцінка законодавства після того, як воно вже ухвалене і діє. Принаймні ...*(Не чути)* ...десятиліть застосовується, і особливість його полягає в тому, що рішення парламенту і взагалі комітет парламенту приймає на основі того, що вони чують від громадськості, тобто від тих, на кого направлена дія законодавства і взагалі підзаконних актів подальших.

Тому комітет погодився, працював з нами плідно, і на сайті комітету був вивішений запит до громадськості, де були оприлюднені ті питання, які є предметом цього дослідження і взагалі критично важливо отримати комітету для того, щоб комітет ухвалив поінформоване рішення.....

Сьогоднішній якщо ми беремо паралелі з британською практикою, це площадка, де народні депутати члени комітету можуть задати запитання безпосередньо громадськості, яка відчула на собі дію цього законодавства.....а також одразу ж задати запитання представникам уряду, які відповідальні за ухвалення цього закону.

Фінальний завершальний етап, як би ми очікуємо, що буде розроблений такий проект звіту, де будуть міститися рекомендації, які подальші кроки, як зробити цей процес більш ефективним для того, щоб народ, люди, громадяни України, на яких направлена дія цього закону, дійсно відчували позитивний ефект від

І дуже дякую, дуже рада сьогодні брати участь. Плідної праці!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, пані Галино.

Справді, те, що називається, в принципі, в європейських країнах говорить нам про те, що Рада або парламент як такий має приймати закон в інтересах, в першу чергу, людей. І цей закон має виправляти або, скажімо так, адресувати їхні реальні потреби. Тобто не

просто закон заради закону, тому що комусь так захотілося, а для того, щоб виправити реальні запити суспільства.

І задача цієї програми – це розуміти, наскільки ті закони, які приймає Верховна Рада на прикладі поки що цього одного, справді забезпечили і задовольнили запит суспільства, який був у березні, в лютому, в січні минулого року, коли розпочалася пандемія. Дуже дякую за допомогу в цьому, пані Шевчук.

Наступна Юлія Морій, це громадська організація "Без ярликів". Так само люди, які фізично своєю працею забезпечили дуже багато аналітики, проаналізували і узагальнили дуже багато інформації, яку вони отримали від представників громадськості, бізнесу, і проводили безпосередні опитування з приводу того, чи відчув середньостатистичний українець на собі ефект реалізації цього закону. І далі працювали вже з профільними міністерствами, аналізували депутатські звернення також на цю тему. Я думаю, що зараз пані Морій розповість більш детально.

Пані Юлія, будь ласка, вам слово.

МОРИЙ Ю. Добро дня всім! Я хочу запитати, чи мене добре чути?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені чути. Всім іншим чутно?

МОРИЙ Ю. Ще раз рада всіх вітати! Я спробую зайняти у вас ...*(Не чути)* Що тут важливо, що взяли участь в опитуванні всього, осіб, не зважаючи на те, що ми залучали і ресурси, ресурси дружніх громадських організацій, в першу чергу ми враховувати. Але зазначу можливо, звернути увагу і збільшувати опитувань на офіційних сайтах міністерських і так далі. А також публікацій взяли участь в опитуванні бізнес-асоціацій

Усі, хто надали свої контакти, були також запрошені до надати детальнішу інформацію були задоволені заходами, запровадженими

заходами, 40 відсотків частково достатньо, що належну підтримку отримали більше половини бажаючих наскільки ефективними виявилися заходи, запроваджені законом. Як ви бачите, більша частина, більшість на рівні Зал був представлений тільки представником органів місцевого самоврядування.

Стосовно другого питання, чи потрібні... *(Не чути)* ...відсотків відповіли, що, звичайно, так, потрібні. І якщо є легкий доступ до засобів підтримки... *(Не чути)* ...67 відсотків вважають, що... *(Не чути)*

На що звертають увагу? На те, що бракувало комунікації, бракувало інформації щодо порядку використання заходами Є відповіді про те, що недостатньо... *(Не чути)*

Переходимо відповідей від уряду. Було отримано інформацію від Кабінету Міністрів України, від Міністерства соціальної політики, Міністерства економічного розвитку і торгівлі... *(Не чути)* ...В основному було отримано статистичну інформацію та звіт за виконанням державної програми підтримки під час пандемії.

Щодо статистичної інформації, щодо кількості... *(Не чути)* ...підприємців, їх реєстрації, їх скорочення, *(Не чути)* виплат була зарахована також інформація щодо кількості... *(Не чути)* ...кількості звернень через портал "Дія", суми виплат такої допомоги, інформація щодо кількості безробітних.

Ключовий висновок, який можна зробити з цієї отриманої інформації, що ті економічні показники, які ми бачимо, вони не є тими, за якими можна оцінювати, чи є запроваджені заходи ефективними. Для прикладу кількість фізичних підприємців, зареєстрованих в 19-му році і в 20-му році, в 20-му році не значно, але більше. Так само і кількість ФОПів, які зупинили свою діяльність є меншою в 20-му році в порівнянні з 19-м. Проте ми маємо можливість оцінити як це пов'язано із заходами виконання саме... *(Не чути)*

Також для прикладу статична інформація про роботу працюючих ресторанів та Ми бачимо, що 77 відсотків кафе та ресторанів

у порівнянні з періодом до пандемії. Кількість відкритих закладів була скорочена до 30 відсотків тільки в період Потім ті ... *(Не чути)*

Так само ми маємо інформацію про нараховані та сплачені податки, щодо яких були введені обмежувальні заходи. *(Не чути)* Проте це також складно складно оцінювати ефективність закладів, тому що ми кількості працівників, зараз говоримо про надання послуг, а не говоримо, а також через відсутність ...*(Не чути)* ...146 заходів, з них виконали 67 заходів, тобто трошки менше половини із запланованих. електронного урядування 42, виконання 25 заходів непідтвердженими. На стадії виконання заходів і не виконано або не надано інформацію про стан виконання, це 22 заходи. Загалом урядом відповіді оцінюється як такий. Також звертаю увагу на те, що ...*(Не чути)* ...ефективність таких заходів, оскільки для прикладу там режиму саморегуляції до є важливим необхідним заходом... *(Не чути)* ... скільки людей скорсталися цим заходом, а також як це вплинуло на роботодавця.

Що стосується скарг, які отримували... які надходили від громадян щодо виконання програми, мою відповідь Я дуже сподіваюсь, я, то я це звернення, можливо, до нас сьогодні... *(Не чути)*

Також ми маємо інформацію про те, яка кількість людей скористалися соціальною допомогою і кількість звернень, і кількість Я не буду перераховувати, ця вся інформація є на слайді. І також відповіді були надані комітету і депутатам.

Хочу звернути ще увагу на те, що ми ще підтверджуємо незначні зміни ...*(Не чути)* Це щодо зайнятості населення, що, в принципі, не маємо значних змін крім того, що збільшилась кількість спецробіт на 131,5 тисяч в день.

Які також ми проблеми спостерігаємо. З відповіді Міністерства соціальної політики, що ми маємо низький рівень щодо процедур оформлення та отримання виплат... *(Не чути)*

І я буду завершувати даний слайд з рекомендаціями. почути від представників уряду відповіді на питання, чи є ці заходи ефективними та якими показниками вони оцінюють і як це можна змінити. Тому що ці статистичні дані ...*(Не чути)*

І також залучені представники громадських організацій, економічні фахівці, які також нададуть важливу інформацію для порівняння... *(Не чути)*

Дуже дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Юлія.

Я був приголомшений масштабністю вибірки. Тому не жартував, коли казав про титанічну роботу. Але, дивіться, нас тут дев'ять. Ми можемо вам трошки докинути чисел і теж пройти опитування, щоб воно було більш різнобарвним. Але побажання на майбутнє, звісно, розширювати кількість опитуваних. Якщо вам бракує якихось ресурсів, давайте знати. В міру своїх можливостей спробуємо допомогти.

Але дуже дякую за такий цікавий інсайд. Я так розумію, що... Я побачив, там були зауваження до МЕРТ, щоб переадресували кудись цей запит. І відповідь так не отримали, так чи ні? Ні чи так?

МОРІЙ Ю.. Ми відповідь не отримали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не отримали, зрозумів. Дякую.

Тоді, я думаю, що буде можливість у Ігоря Григоровича дати відповідь по цьому нюансу.

А я хотів би надати слово Олександрю Чумаку, це Асоціація приватних роботодавців, який так само хотів би висловитися з приводу ефективності заходів, які спрямовані на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій передусім підприємців, у зв'язку з поширенням

коронавірусної хвороби. Бо у вашому звіті, пані Юлія, ми теж бачили таке зауваження, як низьке розуміння процедури і низьку поінформованість.

То відповідно, пан Олександр, трошки розкрийте, будь ласка, нам цю тему.

ЧУМАК О.В. Доброго дня! Чути мене добре?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

ЧУМАК О.В. Дякую за запрошення.

Якщо можна, я зараз хотів би демонструвати презентацію, якщо це можливо. Не все попадає на екран, я так розумію. Чи видно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Видно. Але, якщо б ви зробили, знаєте, як на весь екран, то, я думаю, було б краще. У самому низу.

ЧУМАК О.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, це верх, а вам треба вниз. Трошки нижче і справа, так.

ЧУМАК О.В. Дякую.

Трошки про профіль підприємництва я на прикладі Харкова, тому що для Харкова мікропідприємці і малий бізнес він має дуже велике значення з точки зору наповнення бюджету. У нас приблизно 115 тисяч ФОПів і ще мікро та малого бізнесу десь 20 тисяч одиниць. Якщо взяти дохідну частину, то єдиний податок складає 21 процент, ПДФО – 57 процентів і дуже важливе зауваження, 37 процентів ринку праці – це робочі місця саме у мікробізнесу. Тобто десь приблизно ще 30 процентів від ПДФО – це надходження саме від мікро та малого бізнесу. Тому його стан дуже

важливий для міста. 37,7, якщо бути точним. Це дослідження було Інституту економічних досліджень та політичних консультацій "Конкурентоспроможність міст 2018".

Проблеми, які вирішували підприємці при зупиненні своєї діяльності. Це збереження команди персоналу, тому що персонал і команда, це, як правило, вона там складається роками, і звільняти людей – це не вихід, тому підприємці шукали можливість залишити, або частково відправити в якісь відпустки, або щоб люди залишилися.

Збереження ядра цільової аудиторії клієнтів, тому що це для мікро та малого бізнесу, такий бізнес, як наприклад, маленькі кафе, ресторани чи барбершопи – це основна клієнтура, яка забезпечує доходами цей бізнес.

Збереження місця розміщення і знаходження. При відсутності можливості оплачувати оренду дуже багато бізнесів втрачали це місце, яке було, ну, роками давало дохід, тому це була проблема, щоб залишитися в старому місці.

Пошук нових напрямків діяльності. Оскільки треба було вирішувати питання виходу з офлайн, то підприємці шукали можливість доставки товарів, продуктів або виробництва якихось других товарів. У нас багато прикладів було переходу на пошив масок чи виробництво антисептиків. Зміна робочих процесів, перехід онлайн для персоналу та офісів, додержання до них законодавчих вимог. Якщо вони з'являються, то адміністративне навантаження разом з неможливістю проведення діяльності це також був мінус.

Мінімізація витрат. Сюди відноситься оренда, комунальні послуги і виробничі витрати, тобто виробничі процеси, податки, фонд оплати праці, оскільки багато підприємців намагалися зберегти найманий персонал. Тому вони намагалися виплачувати хоча б якийсь мінімум або якусь середню зарплату. І пошук дешевих фінансових ресурсів, які дозволяли на якийсь час пережити закриття бізнесу.

Щодо заходів, які були впроваджені Законом 540, чим скористалися підприємці. Я намагаюся пробігтиш більш швидко. Презентація надана, її можна буде подивитися. Підвищення норм доходу для підприємців першої, другої, третьої груп. Це питання, яке давно стояло і його вирішення, воно вирішило багато питань щодо намагання підприємців, що працюють в рамках старих обсягів доходів, їх не показувати. Тому це дозволило, по-перше, працювати більш легально. З іншого боку, питання щодо працевлаштування, наприклад, на другій групі і можливість працювати це дало додатковий плюс. Спрощення адміністративних процедур, подовження ліцензій маємо випадки, оптимізація адміністрування податків та гнучкий режим робочого часу для роботодавців, додаткові виплати тимчасово безробітним.

На цьому пункті я зупинюсь, тому що перше в нас було виплати по частковому безробіттю саме ФОПам за себе. Цього ніколи до цього не було, це невеличка допомога, але вона дійсно дієва.

Заходи, які у нас частково дали плюс, це введення податкових канікул для сплати податків. Проблема тут заключалась в тому, що не всі органи місцевого самоврядування знижували податки, які вносились в їх компетенцію. Це єдиний податок, це податки на майно, тобто на нерухомість, та земельний податок. Заборона банкам підвищувати ставки за існуючими кредитами не зовсім актуальна, тому що, якщо брати мікробізнес, то дуже мало підприємців мали такі кредити.

Усунення адміністративних бар'єрів, зменшення адміністративного тиску – цю проблему ми побачимо в рамках, я далі покажу опитування, яке ми робили перед місцевими виборами для того, щоб визначити проблеми, з якими стикаються підприємці.

Активізація адміністрування податків, скасування податків і зборів. Як я вже казав, не всі органи місцевого самоврядування знизили податки. Наприклад, Харків, ми 4 рази зверталися до встановлення ставки єдиного податку першої пільгової групи, процентів на 3 місяці, але 4 рази ми отримали відмову.

Додаткові виплати тимчасово безробітним. Це був плюс, але це був і мінус, тому що приблизно у середині липня центри зайнятості вже не приймали заяви в зв'язку з тим, що коштів не було, хоча ми дуже активно пропагували і інформували підприємців про цю можливість. Більше того, ми 1,5 місяці допомагали заповнювати необхідні документи для того, щоб подати, і навіть ми вирішували питання з поданням заявки на отримання цих виплат саме в центр зайнятості. В нас була домовленість, щоб не стояли підприємці в чергах, тому ми це питання вирішували. Але грошей було недостатньо і тут, як кажуть, ті, хто побільше, вони заздалегідь це зробили. Наприклад, якщо взяти нашу фабрику бісквітку та "Турбоатом", то вони вже на початку, в середині березня зразу після карантину подали заявки на компенсації, а підприємці це почали робити тільки десь приблизно в другій половині травня.

Квоти, якими не змогли скористатися підприємці, це заборона банкам підвищувати ставки за існуючими кредитами, також проблема, тому що або не було таких кредитів, або були намагання такі, хоча вдалось їх зупинити.

Ефективна інфраструктура підтримки бізнесу. Це я виділяю взагалі окремим пунктом, тому що, на жаль, ефективної інфраструктури у нас немає, і це створило проблему інформування підприємців про ті можливості, які будуть.

Створення робочих місць. Взагалі не стояло питання, тому що була проблема зберегти ті робочі місця, які були. За статистикою на кінець 2020 року кількість безробітних збільшилась у два рази у порівнянні з 2019 роком. Тобто перепідготовку найманих працівників не було сенсу робити, була проблема зберегти тих, хто Контроль за цінами на товари необхідний. Також питання не стояло, тому що був тренд такий, що продавати можна було все, що було на той момент потрібно, і проблем з цим не було.

Заходи. Підприємці кажуть, що були недостатньо ефективними. Це зрозуміло, тому що ми вперше стикнулися з такою проблемою, такого ніколи

не було. Сама головна проблема мікробізнесу, що ніхто не був готовий і ресурсно до цієї кризи, тому що як правило, мікро- і малого бізнесу це один квартал. Причому один квартал це ще добре. Тому коли прийшов карантин, тому це було б дійсно серйозний форс-мажор, який підприємці не могли витримати.

Чи вийшли за межі того, що можна було зробити. Так, вони не вийшли. Тому що, по-перше, органи місцевого самоврядування мали свої власні ресурси для того, щоб підтримувати. Але на прикладі, наприклад, Харківської області у нас взагалі було зупинено фінансування програми, яка була, там невеликі кошти, але в рамках цієї програми у нас був дуже класний досвід допомоги переселенцям, ветеранам АТО, в тому числі в кризових станах, і ця програма могла допомогти.

Ефективність заходів. Представники нашої асоціації на 4, тобто нижче середнього. Чи належну, достатню підтримку отримав наш сектор, визначить дуже складно, тому що окрім допомоги 8 тисяч у кінці 2020 року, сказати, що була якась секторальна підтримка, не можна, ну, її просто не було. Хоча окремі галузі потерпали сильно, ну, які, це гостинність. В гостинність входить готелі, кафе, ресторани, все, що пов'язано з внутрішнім туризмом, послуги населення, те, що надають, креативна культура, культурна економіка, вони дуже постраждали.

Конкретно не були враховані інтереси вразливих жінки і молодь. У нас ці категорії найбільше постраждали з точки зору зайнятості, тому що навіть центр зайнятості звертав увагу, що кількість зареєстрованих категорій вразливих груп вона суттєво відрізнялася від звичайних мешканців.

..... сучасний доступ. Складність процедур доступу, про що я вже казав, підприємцям, окрім виплати 8 тисяч, яка здійснилася через "Дію", це було взагалі дуже просто, ну, там і відмова була дуже проста, і отримання було дуже просте.

Проблеми. Недостатність коштів, ну, це зрозуміло,, нема коштів. Але все-таки приклади виплат на дітей, допомога вона була десь приблизно тільки до березня, допомоги по безробіттю, також я уже сказав.

..... погодили в рамках нашого проекту щодо просування пріоритетів бізнесу оцінювання важливих проблем місцевого бізнесу, визначених топ 25, я не буду на них зупинятися, просто в рамках інформації скажу. Основні проблеми: це місцеві податки, це процедура отримання документів дозвільного характеру, це складність використання комунального майна, це питання до ставок податків та зборів в рамках земельного податку чи нерухомого майна і так далі, доступ до мереж, земельне питання, питання реклами і так далі. Тобто я не буду зупинятись на цих питаннях. Тому що вони частково, так, вони стосуються законодавчих процедур, частково – це щодо місцевого самоврядування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олександр, я дякую вам за те, що ви не зупиняєтесь на цих питаннях. Просто, чесно кажучи, просив би вас так само вже підводити підсумок. Бо затягнувся трошки у нас час.

Дякую.

ЧУМАК О.В. Так. Проблема доступу до можливостей – це по суті проблема публічного-приватного діалогу. Тому що на сьогоднішній день, ми вважаємо, немає діалогу з суб'єктами і організаціями, які спрямовані на мікро- і малий бізнес. Я з повагою відношусь до, але вони не представляють, саме не є представниками мікробізнесу.

Тому ми пропонуємо налагодити діалог та консультації публічні, що надасть можливість розглядати пропозиції законодавчі за участю мікропідприємця та малого бізнесу. Переглянути стратегію як карантинних так і посткарантинних заходів для відновлення діяльності бізнесу. Створення ефективної структури підтримки бізнесу із залученням бізнес-асоціацій, які мають доступ до комунікацій з підприємцями та досвід такий.

А також провести такі парламентські слухання, які останні були у 2015 році. Оскільки на сьогоднішній день у нас є розуміння нових викликів, які потрібно ідентифікувати та запровадити в новій стратегії допомоги та в програмі допомоги підприємцям.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, пане Олександрє.

Сподіваємось, що ви поділитесь з учасниками цього круглого столу і обговорення своєю презентацією. І це прохання також до інших учасників. Якщо немає заперечень, ми були б вдячні, щоб ви ці презентації надіслали нам, а ми тоді зможемо розіслати поміж інших учасників.

Хотів би передати слово Віктору Мазярчуку, це Радник Голови Рахункової палати України, який розповість про особливості надання урядом, саме урядом, допомоги по частковому безробіттю внести до вимушеного скорочення тривалості робочого часу. Це було одне з таких достатньо важливих питань, яке обговорювалося і в парламенті, і в суспільстві. Тому, пане Вікторе, єдине, я вас попрошу в межах 5 хвилин, максимально зжато, поділитися своїми думками. Будь ласка.

МАЗЯРЧУК В. Дякую, пане голово.

Я тоді, з вашого дозволу, напевно, презентую загальні речі і не буду зупинятися на якихось неважливих речах.

Саме на цьому питання, щоб ми розуміли чому це стосується даного закону. Тому що той закон, який ми обговорюємо, якраз розширював на ФОП можливість отримати виплати. Загальна ціна питання – 2,8 мільярда гривень. Хто має право отримати – роботодавці, і їм максимально можуть отримувати до двох третіх тарифної ставки від окладу на кожного працівника і так само ФОПи.

Плани і очікування уряду. Що потрібно приблизно 500 тисяч працівників. І наступна гіпотеза, що орієнтовно 46 відсотків від всіх, хто

потребує, звернеться за даним типом допомоги, і практично всім буде надана така допомога. Ось таким чином Мінекономіки здійснювало перерахунки коштів в фонд відповідно кожні 7 днів у відповідності до прописаної процедури. Виплати здійснювалися не фактично з травня, а за період, починаючи з березня по кінець року. Пік, бачимо, приходить на середину сьомого місяця.

А тепер перейдемо до самого цікавого – до конкретних платежів. З всього масиву інформації, майже з 32 мільйонів трансакцій казначейства вибрано приблизно 325 тисяч, які стосуються виплат саме на часткове безробіття. 96 відсотків від всіх виплат вони ідентифіковані і розподілені наступним чином: максимальна кількість грошей пішла на ФОП. Тобто даний вид допомоги він в основному орієнтований на ФОП. І отримувачів, ФОП-отримувачів було майже 180 тисяч. А кількість людей, наразі, виходячи з тих даних, які є в публічному доступі, не можна, але, можливо, представник Мінекономіки скаже загалом кількість реально отримуючих людей ці допомоги є на порядок більше. У середньому кожен ФОП, який отримав 8,8 тисяч гривень. Коли ми говоримо про компанії, то майже 100 тисяч компаній отримали таку допомогу на трішки більше ніж мільярд гривень, у середньому майже трішки менше ніж 200 тисяч.

Хочу зазначити, що непокритим залишається 4,3 відсотка через складність вибірки. ФОПам виплати здійснювалося наступним чином. Якщо порівняти квадратики, то вони трішки здвинуті на місяць період часу. З чим це пов'язано? У першу чергу це пов'язано з процедурою виплат, що виплати здійснюються через 10 днів. Проте, враховуючи особливості, наприклад, якщо брати по місяцях, ми бачимо, що максимальні виплати здійснювалися в липні. Здійснено 800, майже на 900 мільйонів виплат, безпосередньо виплат ФОПам. 144 тисячі ФОПів отримали. Я хочу звернути особливу увагу на жовтень місяць. Ми бачимо збільшення кількості виплат по, Це цікава історія, особливо цікаво з тим, що пан Олександр казав, що грошей немає. Я зараз спробую пояснити свою логіку.

От яким чином розподілялися виплати по градаціях. Значить, найбільшу кількість виплат отримали ФОПи, половину майже всіх виплат отримали ФОПи градації від 5 до 10 тисяч, це за весь період. Просто, щоб ми розуміли, це не одразу, це за весь період. Хочу звернути увагу на те, що дія ФОПа, фізичної особи – підприємця великі, які, зрозуміло, мають велику кількість працівників, працюючих, які мають більше ніж 250 тисяч гривень на одну особу. Ось таким чином розподіляються виплати між територіями.

А зараз хочу звернути увагу на те, що максимальна кількість середніх виплат на одного ФОПа є у Вінницькій області, мінімально – в Хмельницькій області однакової, в принципі, однакового соціально-економічного розвитку. І ми бачимо в 2 рази такий перекис. Єдине що, в даному випадку треба... *(Не чути)* ...і ознайомитись безпосередньо зі звітністю. Тут можуть бути Перша – можливий Друга можливість та, що Рівненська область і безпосередньо представники обласного центру зайнятості спрацювали краще ніж їхні колеги. Це просто, щоб ми розуміли.

То, маючи пару хвилин, поки пан Олександр говорив, Харківська область. Харківська область, Харківської області отримали найбільше, майже 160 мільйонів зі всіх областей, майже 19 тисяч осіб. Ви згадали дві компанії "Турбоатом" і Це виплати, які не стосуються цього закону. Це окремі, їх треба виключати Тому тут не зовсім коректно порівнювати, це невеличкий коментар.

Хто найбільше отримав виплат? Це та категорія по сферах. І тут ми бачимо в основному роздрібна торгівля, надання інших послуг. Але найбільше по сфері отримали виплат це перукарі – 124 мільйони, і вони знаходяться в цьому КВЕД. Роздрібна торгівля найбільше отримала, а хто з роздрібною торгівлі, виглядає ось таким чином. Звичайно, можна по категоріям, можна по регіонам, можна по сумах виплат дивитися, але як сказав пан головуєчий, треба бути максимально обмеженим в часі.

Максимальні виплати. Ось тут вам зразочки. Були такі фізичні особи-підприємці, які отримали 1 мільйон. 5,6 мільйонів – максимальна виплата, виробництво хліба, алкогольних продуктів. Чи це є та категорія фізичних осіб-підприємців, які попадають під карантинні обмеження? Ну, тут питання велике. Друге місце, бачимо, батько і син з Рівненської області, власники торгової марки "..... ковбаси". Четверте місце – це чотири ФОПи, які отримали більше мільйона., який займається транспортними перевезеннями.

Питання. А по регіонах найбільше підприємців, які мають виплати більше ніж250 тисяч, Львівська область. Це гарна історія до того, що або спрацювали в регіонах надзвичайно гарно, або треба дивитися в матеріали тих справ, які безпосередньо формувались.

Найбільші виплати по компаніях. Це так просто, щоб ми розуміли. Тут є в тому числі і Харківське комунальне підприємство "Комбінат дитячого харчування", "Трембіта", "П'яна вишня" – це Львівщина, Прикарпаття. І специфічне машинобудівне науково-виробниче об'єднання "Вертикаль".....

Окремі аспекти стосовно ефективності. Тут, напевно, я пошлюся, останній слайд, на колег з Державної аудиторської служби, які провели дослідження по ефективності цієї бюджетної програми. Вони знайшли порушення. Порушення є, і їх треба враховувати. І найбільші порушення вони ідентифікували в Києві і у Львівській області. Вони звертали увагу на те, що виплати отримували фізичні особи-підприємці і компанії навіть після того, як вони відновили повністю своє виробництво. Так само виплати отримували компанії, які непов'язані з карантинними обмеженнями.

Є така гіпотеза, що навіть це не стосується аспектів, пов'язаних з аналізом ефективності Державної аудиторської служби. Це стосується тих гіпотез, які я тестував, що виплати отримали навіть ті ФОПи, які припинили свою діяльність. Є цифри, які це підтверджують. Але не можу остаточно стверджувати, оскільки треба додатково ще дані обчислити.

Всю інформацію, пов'язану з платежами ковідівськими, оскільки я говорю про ковідівські платежі, можна знайти на сайті, який, які розробила Рахункова палата, і ми з колегами і з громадськими інституціями за QR-кодом. І я буду дякувати за увагу. Якщо будуть питання, я... Сподіваюся, був достатньо...

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Вікторе, дуже дякую. Дякую. Дуже цікава справді інформація, є багато над чим подумати і навіть з приводу чого направити кілька депутатських звернень, як на мене. Це справді дуже цікаво. Дякую.

У нас на черзі Вікторія Олійник, це громадська організація "Юридична сотня" з інформацією по одній з найбільш запитуваних, скажемо так, одному з найбільш запитуваних інструментів, який передбачає цей закон, це гаряча лінія для звернень громадян з питань карантинних обмежень. Пані Вікторія, будь ласка, які у вас дані по ефективності використання цього інструменту щодо звернень громадян на гарячу лінію?

Прошу вас. Вікторія Олійник.

ОЛІЙНИК В. Доброго дня! Мене чути, я сподіваюся.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, так, чути.

ОЛІЙНИК В. Хотіла б розпочати з того, що наша організація "Юридична сотня" працює з 2014 року. Треба зазначити, що проект надає допомогу юридичну в першу чергу учасникам бойових дій, учасникам російсько-української війни і також консультуємо членів сімей загиблих. Проте найбільшу допомогу ми надаємо через гарячу лінію що до нас звертається велика кількість учасників бойових дій. Для прикладу, на момент

опрацювання цієї презентації ми отримали 67 тисяч звернень, тобто це різні звернення від різних категорій громадян.

І слід зазначити, що від початку карантину на нашу лінію гарячу почала надходити величезна кількість питань щодо карантину, ми зрозуміли, що це питання потрібно також розглядати додатково, брати його до уваги і надавати консультації тим людям, які також потребують допомоги не лише в кризі, яка стосується російсько-української війни, а й в кризі, яка сталася через початок коронавірусу.

Слід зазначити, що у липні 2020 року ми офіційно оголосили про початок консультацій на нашій гарячій лінії також з питань карантину, про це було анонсовано на наших сайтах, на наших сторінках і через засоби масової інформації. Від початку карантину до моменту завершення січня було опрацьовано 2 тисячі 202 звернення щодо карантинних обмежень та законодавчих змін. Це приблизне число, тому що на початку ми окремо не ідентифікували ті дзвінки, просто записували їх в загальні категорії, тому така цифра, яка

Також слід зазначити, що ми почали проводити діяльність, яка стосується інформування громадян. Це вебіари, 26 вебіарів на момент запису цієї презентації, а також аналітичні матеріали, пояснення, як себе правильно поводити, які є зміни законодавства в тих чи інших питаннях. В принципі, ці роз'яснення продовжуються і дотепер. Ми постійно проводимо вебіари, тим самим вносячи свій вклад у інформування суспільства про ті чи інші зміни, які відбуваються.

Статистична інформація щодо кількості звернень помісячно. Як зазначалось раніше, на початку карантину звернень було, в принципі, не надто багато, тому що люди не розуміли, що це питання також можна задавати, і також, в принципі, намагалися розібратися самостійно. Проте після оголошення в липні, в червні-липні ми оголосили про те, що ми цим питанням не займаємося, як бачимо, ріст кількості звернень був, в принципі, суттєвий.

Великі у нас збільшення переважають в жовтні, в грудні. В грудні, слід зазначити, що переважна більшість питань з цих 340 стосувалося саме допомоги – 8 тисяч гривень, про які ми говорили раніше, тому що виникала величезна кількість запитань, проблем, з якими звертались до нас. А щодо категорії осіб, які звертались на нашу гарячу лінію, слід зазначити, що в першу чергу це, звісно ж, військовослужбовці, оскільки ми спеціалізуємося на допомозі таким людям, також працівники, лікарі, ФОПи і особи з інвалідністю та безробітні. В принципі, закономірностей по областях, в яких більше зверталися чи менше, не спостерігається, скрізь є рівномірний розподіл звернень.

По основним проблемам, з якими до нас зверталися. Вони, тому що, в принципі, так найкраще зрозуміло, в який момент що найбільше цікавило суспільство. консультували лише військовослужбовців... *(Не чути)*..., які постраждали від коронавірусу. Найбільше запитань надходило щодо медичної сфери ті комісії, які стосуються військовослужбовців і щодо яких виникало питання, адже вони були заборонені, не було можливості звільнитися, тому постійно це питання піднімалося.

Також дуже критичним була заборона громадського транспорту, оскільки не всі мають машини. І це взагалі дуже... *(Не чути)*... тому на це довелось так само швидко намагатись реагувати і оперативно допомагати. В принципі, це питання досі є актуальним, тому що деякі міста не залишили обмеження, яке було введено в той період, і тепер населення можуть їхати безкоштовно тільки у визначений час з 11-ї до 4-ї. Це питання досі актуальне... *(Не чути)*

Також це початок оформлення допомоги по безробіттю через скорочення. Уже в березні почалося скорочення, і люди почали запитувати про свої права під час цього скорочення. А квітень-липень – це період до моменту оголошення про нашу діяльність як організації, яка допомагає з цим питанням коронавірусу, також питання, яке найбільше турбувало,

питання планових А почали з запитання щодо правил продажу тих чи інших товарів. Для прикладу, дуже багато запитань було про те, як правильно продавати, чи можна це зробити, чи не можна, тому що серед військовослужбовців дуже багато підприємців, які намагаються таким чином адаптуватися в суспільстві, це питання було для них актуальним. А також почалися запитання щодо законності звільнення та процедури оформлення допомоги. Тому що почалося звільнення, скорочення, почали відправляти людей у відпустки за власний рахунок, про це можна було скаржитися тільки на гарячі лінії, намагатися вирішити, тому що між тим, що відбувається, яке законодавство чинне і яким чином це можна правильно використати... *(Не чути)*

Липень-листопад 20-го року характеризується більш стабільним періодом, тому що ми вже працювали з цими людьми, ми вже знали, як правильно їм відповідати... *(Не чути)* ...тобто що заборонено, що....., як це правильно робити ... *(Не чути)* ... скажімо так, тому що, в принципі, це питання актуальним. І податкові пільги для підприємців та працівників, оскільки в той момент вони розпочинали виплачувати, про дізнавалися і хотіли додаткові консультації щодо тих чи інших характеризується максимальною кількістю звернень щодо додатку "Дія", тому що найбільша проблема в цьому додатку була його односторонність. Тобто ви подаєте заявку, отримуєте відповідь, але оскаржити її, пояснити ситуацію чи виправити було неможливо, оскільки ... *(Не чути)* Люди намагалися вирішити всіма можливими методами, наша гаряча лінія також була... *(Не чути)* Проте допомогти, не маючи доступу до урядових ресурсів, ми так само консультувалися із Міністерством цифрової політики і намагалися максимально людям допомогти. І так само це питання щодо штрафів для громадян за порушення маскового режиму, також стосується багатьох людей, які вже втрапили в цю ситуацію і намагалися якось дізнатися, як це правильно оскаржити.

Щодо основних проблем саме підприємців та власників бізнесу. В першу чергу, про що говорив кожен, хто телефонував з запитанням, це невизначеність влади у питанні карантинних обмежень. Постійно змінюються правила, постійно змінюються якісь обмеження, що ускладнює діяльність. Люди не знають, що очікувати завтра, не знають, закупляти товар чи можна буде його продати. Ну, тобто це питання стосувалося кожного питання, з яким зверталися. Але дати на нього відповідь дуже складно, тому що напевно сам уряд не розумів, що буде завтра і як правильно буде про це повідомляти людей. Тому, в принципі, це була одна із складних проблем. На даний момент вона, в принципі, вже вичерпана, ця проблема, певною мірою, і ми розуміємо, що і як нам очікувати, тому що карантинні зони вже

Зменшення прибутків, тобто це необхідність скорочення, неможливість сплати податків, так само необхідність припинення діяльності.

Зрозуміло, що на гарячі лінії..... розповідати тільки про ті проблеми, з якими стикнулися люди більшістю це негатив, тому щоситуації.

Як ви бачите в попередніх презентаціях, в принципі, кількість ФОПів не дуже скоротилася..... з початку карантину, але чомусь дуже багато людей запитували, як це правильно зробити, яким чином обмежити діяльність

Ну, і знову ж таки питання до додатку "Дія". Механізм, в принципі, потребує доопрацювання для того, щоб була все ж таки можливість отримати консультацію від живої людини, оскільки це у багатьох випадках необхідно. Для прикладу..... іншу класифікацію..... бо люди ще не повністю перейшли, і, в принципі, вони не мали можливості отримати, це було великою проблемою, бо люди не розуміли, що це необхідно, але

Проблема найманих працівників. ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Вікторія... Я перепрошую. Просто попрошу вас, у вас там хвилинка лишися, найбільш важливе... Дякую-дякую.

ОЛІЙНИК В. ...*(Не чути)* Проблема з отриманням допомоги така сама, про що ми говорили раніше. Ще було однією важливою проблемою, яка на нас дуже сильно впливала на працівників неурядової гарячої лінії, що урядова гаряча лінія 15-45 перенаправляла дзвінки на нашу неурядову лінію. Дуже складно було пояснити людям, що ми не можемо вплинути на ситуацію, ми не маємо доступу до ніяких систем і просто можемо легко інструкцію, як правильно робити. Але це непоодинокий випадок, коли урядова лінія переоформляла на нас. Тобто я хотіла, щоб ми на це також звернули увагу, оскільки дуже складно пояснити людині, що неурядова організація не має інструментів, які має урядова гаряча лінія.

І так само ще на чому потрібно наголосити, це питання саме звільнених працівників, тому що їм в цій ситуації найскладніше. Допомога для них, в принципі, є обмеженою, і вона так само дуже складно проводить цей період. І найбільша проблема була саме неофіційно працевлаштованих людей. Тому що вони взагалі не мають ні статусу безробітного, вони не мають можливості ніяким чином отримати допомогу в цій ситуації. Тому вони зверталися із дуже багатьма питаннями, як їм правильно вчинити в таких чи інших діях.

Далі декілька рекомендацій, але вони будуть пізніше для того, щоб не затягувати час. ...*(Не чути)*

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую. Ми так подумки перенесли в той період абсолютно непередбачуваний, добре, що потрошки це все закінчується.

Юрій Олегович Драганчук – заступник міністра фінансів з питань європейської інтеграції, з приводу того... А, я бачу, Ярослав Кучер теж щось написав.

Да, пане Юрію, будь ласка, вам слово.

ДРАГАНЧУК Ю.О. Добрий день, шановні колеги! Я дуже коротко, що стосується Міністерства фінансів. Хотів би розказати про програму підтримки малого і середнього підприємництва "5-7-9", яка була подана урядом і яка показала себе досить ефективною.

Можу навести наступну статистику. За час програми було видано 9 тисяч кредитів на загальну суму 21 мільярд гривень, таким чином було створено 9 тисяч робочих місць і 156 тисяч робочих місць збережено. Програма модифікувалася декілька раз. Звичайно, коли спочатку їх запускали всі параметри, про що також кола суб'єктів, на яких воно розповсюджується. І на даний момент програма працює активно, і більше 25 банків зараз видають ці кредити. Зараз ми започатковуємо нову програму, це іпотека під 7 відсотків, яка також буде іти за компенсацію ставки по Фонду підприємництва.

Що стосується також Міністерства фінансів, то можу сказати, що також було ефективно введені пільги з антикризовим, так скажімо, законом. Щодо ввезення медичного обладнання, там під оподаткування ПДВ, а також митних платежів. Список таких медичних товарів та обладнання регулярно поповнюється у співпраці з Міністерством охорони здоров'я.

Дякую. У мене все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, Юрій Олегович.

Так само, якщо у вас будуть якісь презентаційні матеріали з цього приводу, просимо надіслати секретаріату.

Колеги, звертаю увагу всіх учасників цих слухань про те, що всі матеріали будуть розіслані за результатами його проведення. Тому всі отримають всі матеріали, які нам будуть надіслані.

Ігор Григорович Дядюра, заступник міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації, крім цього, голова правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Ігор Григорович, будь ласка, вам слово з приводу участі Міністерства економіки та відповідно того зауваження, яке було до цього зазначено в презентації пані Юлії Морій, з приводу звернення їхнього до Мінекономіки. Дякую.

ДЯДЮРА І.Г. Доброго дня, шановні колеги! Дуже дякую, Дмитро Андрійович, за надане слово. Радий з вами поспілкуватися.

Я готувався до цієї наради, і в мене, можете повірити, 350 сторінок різних матеріалів з цифрами, з таблицями. Я обов'язково цим готовий поділитися.

Виступаю в кінці, тут колеги перелічили все те, що ми робили спільно з урядом, з парламентом, з Президентом. Я просто нагадаю, це звільнення від ЄСВ робили. У нас працюють, місто Київ, стосовно часткового безробіття. І, дійсно, я став головою правління цього фонду прекрасного. Пряма допомога робилася по 8 тисяч, "5-7-9", Юрій Олегович сказав, це спрощення адміністративної процедури робилося. Тобто ми, наприклад, допомогу по безробіттю тепер даємо без візиту людини в центрі. Все це робилося, все виконувалося.

Хочу нагадати просто, що крім того, що він є цей другий антикризовий Закон (540-ІХ), він був прийнятий 30 березня. Вже 25 травня на виконання цього закону Постановою 534 була прийнята спеціальна антиковідна програма. Я пишаюся, що я разом з Центром економічних стратегій два

тижні майже цілодобово ми її писали. В ній 202 заходи. Пані Юлія правильно сказала, що станом на 1 січня у нас аж 65 відсотків виконання. Можу сказати, станом на 16 лютого у нас 75 уже відсотків виконання, я готовий показати це все, розказати. І, дійсно, виконання не 100 відсотків. Я сам дуже здивувався, як би у нас було виконання 100 відсотків. Це б для мене як математика і як чиновника, і як людини означало б, щоб ми взяли занижений план, занижену планку і завідома таке, що можна виконати.

Хочу поділитися з вами, що у нас не виконано і які у нас головні проблеми, що ми щось не можемо виконати. У нас є багато законопроектів, які соціальні. Ми їх вносимо, а після цього починається... І я беру участь двічі на тиждень у всіх нарадах між законодавцями і профсоюзами, ми починаємо все це погоджувати, бо профсоюзи хочуть своє, а роботодавці своє. Але тим не менше, ми все це приймаємо, домовляємося, досягаємо якогось взаємоприйняттого такого стану, виносимо і приймаємо.

Дуже вдячний депутатам за те, що вони приймають наші закони. І дистанційна робота була прийнята у нас минулого тижня і інші законопроекти. Зараз критерії ці пресловуті теж роботи. Є такі законопроекти і такі норми, і такі заходи в плані, які ми... зараз у нас виникають сумніви, що ми повинні їх робити. Я можу чесно сказати, ми там по деяким заходам зробили, наприклад, у нас було в плані, щоб Національний банк поставив обмеження 0,5 відсотка на транзакції по картках. Банки у нас теж трохи потерпають. Банки ж вони теж у нас приватні, все. Тут треба досягати якогось консенсусу. Я думаю, що у нас буде якість розуміння. І тому я прошу спільноту, громадськість, щоб розуміли, якщо немає 100 відсотків виконання, це не від того, що якісь нероби сидять в Міністерства економіки чи в уряді, а тому що ми, да, ми так запланували, а зараз нам треба трошки скорегувати. Але ще раз хочу сказати, 86 відсотків плану те, що мало бути зроблено саме на 1 січня, станом на сьогодні зроблено.

Хотів попросити, пані Юлія, вас, я там написав в чаті свій email, дайте мені той лист, я не можу так сказати, в Мінекономіки. Мінекономіки велике, 1 тисяча 300 людей працює в Мінекономіки. Де той лист? Я його знайду і обіцяю вам особисто, що ми вам надамо всі дані, все пришлемо і все буде. Можете до мене звертатись, у мене дуже просто, я нормально завжди працюю, "SaveФОП" у мене сиділи тиждень тут в моєму кабінеті.

Значить, що хотів ще сказати для Олександра. Олександр, тут вже казали, шановний пан Віктор з Рахункової палати, є дві статті по чатському безробіттю, я хотів би просто пояснити. Є 47-а і 47.1. 47-а, вона працювала до карантину. Вона для підприємств великих з неперервним циклом. Тому дійсно кондитерка, "Турбоатом", всі, вони получили раніше, почалася ця криза, у них це вже було в законі, вони знали, як це робити, вони це А те, що стосується ФОПів і компаній малого і середнього бізнесу, це дійсно воно було пізніше, після того, як були внесені зміни законом цим, другим пакетом, уряд прийняв всі необхідні постанови, тому воно відтяглось на травень, червень і липень. Це просто два різних види допомоги.

Стосовно того, що не вистачає грошей. У минулому році гроші були виділені і все фінансувалося, і все було нормально. З початку цього року... Ми зараз звернулись до Прем'єр-міністра, до уряду, щоб нас там трошки дофінансували. Тому що стаття в законі є, а в бюджеті не вистачає грошей. Але ми це питання вирішимо обов'язково. Розуміння є, тому нема проблем. І Міністерство фінансів нас також розуміє. Я дуже дякую Юрію Олеговичу і колегам з Міністерства фінансів.

Можна ще довго говорити. Але я думаю, що краще... Я хочу таку форму запропонувати. Щоб це не було тільки так, що ми зустрічаємось на таких заходах дуже поважних, я дуже дякую за це, а щоб ми працювали в робочому порядку. Ще раз запрошую, будь ласка, давайте попрацюємо. Які питання виникають. Я можу зараз довго говорити, що у нас 7 тисяч було звернень. Вивести кого там з-під карантину, зняти обмеження на деякі

обмеження і все. Я можу довго це розказувати. Давайте я в робочому порядку поділюсь, щоб ми всі мали об'єктивну, красиву, нормальну інформацію.

Дмитро Андрійович, доповідь закінчив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Григорович. Як завжди, дуже конструктивно, інформативно.

Колеги, я просто, щоб не було ніяких ілюзій. Це не захід, щоб... "охота на відьом", так? Ми не шукаємо якомсь крайніх чи винних. Ми пробуємо налагодити діалог. Подивитись, що спрацювало, що не спрацювало. І якщо воно не спрацювало, як зробити так, щоб наступного разу це все-таки спрацювало? І відобразилось в першу чергу на покращенні становища наших громадян і компаній, а не на тому, що депутати просто придумали якусь гарну ініціативу, чи уряд так само вирішив впровадити якийсь захід, ні.

Головна мета законотворчості і нашої, вашої, як на мене, це саме позитивні зміни становища наших компаній і громадян.

Тому передаю слово Віталію Володимировичу Музиченку, це заступник міністра соціальної політики. Хотіли би так само попросити його доповісти по результатах їхніх спостережень.

МУЗИЧЕНКО В.В. Доброго дня, шановні колеги! Доброго дня, пане Дмитре! Дійсно, оскільки закон, який було прийнято ще в березні місяці, вносить як би в назву і соціальної, і економічної підтримки окремих категорій населення, то, власне, урядом і Міністерством соціальної політики було вжито ряд заходів щодо соціальної підтримки населення.

Зокрема, тут уже озвучувалися цифри стосовно підтримки фізичних осіб – підприємців. Я нагадаю, починаючи із квітня 2020 року, було запроваджено виплату фізичним особам – підприємцям першої-другої групи на дітей, виплату в розмірі мінімального прожиткового мінімуму на дитину відповідного віку. Ця допомога в нас діяла по серпень, коли були достатньо складні карантинні обмеження. У вересні, коли ми почали жити по суті в

режимі адаптивного карантину, допомога була призупинена. І от починаючи з листопада, коли вже прийнято рішення про посилення карантинних обмежень другої хвилі, запобігання інфікування населення, то таку допомогу було продовжено на листопад і грудень, і вона була виплачена вже в автоматичному режимі без необхідності звернень цих громадян.

Крім цього, на виконання ряду законодавчих актів, у тому числі і 530, 540 Законів, було адаптовано інші програми соціальної підтримки населення, зокрема, це програма житлових субсидій. Як ви знаєте, минулий період ми закінчили по наданню житлових субсидій. І всім, хто отримав житлову субсидію станом на квітень 2020 року, на наступний рік вона була продовжена автоматично, це більше ніж 2,7 мільйона домогосподарств.

Крім цього, було спрощено програму житлових субсидій для тих громадян, які в період карантину втрачають роботу. Тобто з моменту реєстрації в центрі зайнятості такі громадяни мали можливість і мають до сьогоднішнього моменту можливість оформити житлову субсидію не по доходах, які вони отримували попередні два квартали, а виключно враховуючи суму допомоги по безробіттю, яку їм призначено, власне, в цей період.

Крім цього, було передбачено ряд заходів для підтримки загалом населення, яке отримує житлову субсидію, зокрема, передбачено збільшення соціальних нормативів на окремі житлово-комунальні послуги на 50 відсотків, що діє і на сьогоднішній момент.

Також хотів би звернути увагу на те, що достатньо швидко і, враховуючи плідну взаємодію і Верховної Ради, і Офісу Президента, і, власне, на ініціативу Президента було реалізовано програму по виплаті 8 тисяч гривень для фізичних осіб-підприємців і для найманих працівників, які є застрахованими особами, в період посилення карантинних обмежень.

По суті, в історії України такий алгоритм роботи було використано вперше і насправді, як показало те опитування навіть, незначне опитування, скажімо таким чином, але те, що реалізовано було через "Дію" і те, що це

було надзвичайно просто для наших громадян для можливості звернення, це підтверджений і незаперечний факт. Тобто реально розгорнути таку програму за місяць, тут треба віддати належне для спільної нашої координації, я хотів би подякувати всім колегам, які були дотичні. Перш за все і колегам з Верховної Ради, і комітету, і Офісу Президента, і Пенсійному фонду, і Міністерству цифрової трансформації, тому що всі працювали як єдине ціле і по суті більше 600 тисяч таких громадян отримали вчасно ту соціальну підтримку, яка стала достатньо вагомим таким елементом в системі соціальної підтримки.

Також я хотів би звернути увагу, що було прийнято і реалізовано певні заходи щодо підтримки, власне, малого і мікробізнесу в частині зменшення податкового навантаження, в тому числі щодо сплати єдиного соціального внеску. Наразі в нас виникло певне питання стосовно тих громадян, які отримували допомогу по частковому безробіттю, зокрема по статті 47 прим.1 по Закону про зайнятість, тому що, з однієї сторони, ми давали їм можливість отримати цю соціальну допомогу, з іншої сторони, роботодавці, скажімо так, цим в багатьох випадках зловживали і не сплачували єдиний соціальний внесок за таких громадян.

Якщо б ми говорили, що це 1-2 місяці, то це одна історія. Якщо ми говоримо, що на сьогоднішній день карантин вже скоро буде рік як діє, то ми не могли допустити того, щоб громадяни втрачали страховий стаж достатньо великого проміжку часу, тому також було врегульовано відповідні законодавчі ініціативи для забезпечення захисту цих громадян.

Сказати, що ці заходи були абсолютно достатні і вирішили всі питання, звичайно, такого сказати не можемо. Але те, що ви спільними зусиллями робили ті заходи, які дозволяв нам державний бюджет, зокрема, я тільки нагадаю, що в квітні-травні ми виплатили фактично 10 мільйонам пенсіонерам по тисячі гривень як підтримку в період особливо таких важких і жорстких карантинних обмежень. Я не буду говорити про те, що інший ряд заходів вжити для підтримки, власне, вже ми говоримо

про тих сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах, таких як допомога, поміч або оплата комуналки в телефонному режимі, це все було інноваційне для нашої країни, яке в сукупності дало можливість взяти заходів для того, щоб ми створили умови недопущення, по суті, з однієї сторони, масового інфікування громадян, належного проведення карантину і дотримання цих обмежень. З іншої сторони, дозволили хоча б частково знівелювати той економічний фінансового навантаження, яке лягало на наших громадян в період цих карантинних обмежень.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Віталій Володимирович. Дякую. Справді гарний приклад спільних зусиль всіх державних органів.

Кучер Ярослав Олександрович, заступник міністра охорони здоров'я з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цивілізації. Нічого собі. Ярослав Олександрович, будь ласка.

Нема з нами на зв'язку Ярослава Олександровича.

Тоді надаю слово Вітренку Олександр Миколайовичу... Андрію Олександровичу, перепрошую, заступнику міністра освіти і науки.

Андрій Олександрович з нами тут? Не приєдналося Міністерство освіти і науки.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Проблеми з підключенням.

Ну, тоді ми йдемо далі. Горбатюк Алла Володимирівна, це заступник голови Державної служби України з питань праці. Є з нами на зв'язку? Або Харчук Людмила Володимирівна, начальник відділу з питань гігієни праці та атестації робочих місць за умовами праці. Також немає.

Добре. А якщо до податкової служби. Рубан Наталія Іванівна, перший заступник голови Державної податкової служби.

Наталія Іванівна на зв'язку з нами?

ЧИЖ А.Ю. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Антон Юрійович. Тоді вам слово. Прошу також стисло, в межах 5-7 хвилин, будь ласка. Дякую.

ЧИЖ А.Ю. Так, добре.

З поставлених питань щодо ДПС щодо зміни питання в нарахуванні та сплати податків підприємцями після початку карантину.

З дати набуття чинності закону нами більше 700 індивідуальних податкових консультацій за напрямками податку на прибуток, ПДВ, щодо благодійних внесків, операцій з безоплатним продуктів харчування, операцій, пов'язаних з розмитненням, прийняттям і зберіганням засобів та інше.

Протягом квітня 2020 року для реалізації спирту для виробництва дезінфекційних засобів без сплати акцизного податку. Виробниками спирту реалізовано 427 тисяч спирту для виробництва дезінфекційних засобів на умовну суму акцизного податку понад 500 мільйонів гривень. ...*(Не чути)* ...цільове використання такого спирту підтверджено.

Суб'єктам господарювання, які є виробниками або імпортерами палива для реактивних двигунів, забезпечено продовження терміну погашення податкових векселів.

Надано дозвіл на відвантаження спирту етилового з активного складу виробників спирту етилового і виробникам лікарських засобів, та виробникам продукції хімічного і технічного призначення.

... *(Не чути)*

Таким чином, починаючи з квітня 2020 року, видано 19 податкових векселів на загальну суму акцизного податку 12 мільйонів гривень.

..... цільовим використанням 14 векселів на 9,9 мільйона гривень.
А по іншим зривається термін погашення.

Щодо податку на додану вартість. Передбачено звільнення від оподаткування ПДВ операцій з ввезення на митну територію України товарів, в тому числі лікарських засобів, медичних виробів або засобів медичного обладнання, необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання поширенню COVID.

І так само на 1 січня 21-го року пільгою з ПДВ, за даними податкових декларацій з ПДВ, скористалось майже 5 тисяч платників ПДВ на загальну суму обсягу операцій 66 мільярдів гривень. Тобто загальна сума ПДВ, що була несплачена до бюджету завдяки цій пільзі, склала майже 6,2 мільярди гривень.

Також щодо податку на нерухоме майно. Об'єкти нежитлової нерухомості, які перебувають у власності бізнесу або юридичних осіб, що не є об'єктом оподаткування на нерухоме майно внесено зміни щодо Закону Отже, у 21-му році обчислення податку об'єктів нежитлової нерухомості, які перебувають у власності фізичних осіб, здійснюється контролюючим органом, за виключенням з періоду з 1 по 31 20-го року.

(Не чути) ...540 Законом було продовжено по травень 20-го року період, протягом якого, у разі вчинення порушення з 1 березня по 31 травня, платники звільняються від відповідальності за незалежне виконання обов'язків щодо сплати та подання звітності єдиного внеску на загальнообов'язкове державне страхування.

Також щодо ФОП єдиний податок. Органам місцевого самоврядування у 20-му році надано право приймати рішення про внесення змін до прийнятого рішення про встановлення місцевих податків та зборів щодо зменшення ставок єдиного податку. Тобто у 20-му році місцевим органам влади, як виключення, надано можливість затверджувати рішення щодо зменшення розмірів фіксованих ставок єдиного податку для платників

податку першої і другої груп.... процедури, без дотримання загальних термінів регуляторних процедур, визначених законодавством.

Для підтримки суб'єктів малого підприємництва було прийнято ряд законодавчих змін, зокрема в 20-му році, для спрощення системи голосування, обліку та звітності, збільшено граничний обсяг доходів: перша група – з 500 тисяч до 1 мільйона, друга – з 1 мільйона до 5, третя – з 5 до 7. Чинні вимоги платників єдиного податку створюють сприятливі умови для ведення господарської діяльності фізичними особами.....

Щодо податкових знижок. Податкова декларація з метою отримання податкової знижки за результатами 20-го року подається до 31.12.2021 року включно. Таким чином щодо результатів реалізації зазначених змін буде отримана за підсумками 21-го. Станом на сьогодні ще такі декларації не подавалися.

Також щодо застосування штрафних санкцій. На виконання норм закону протягом періоду з 1 березня 20-го року по останній, в якому завершується дія карантину, встановленому Кабінетом Міністрів на всій території України з метою запобігання поширенню COVID, не будуть застосовуватися санкції... *(Не чути)*

На цьому у нас все, такі справи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую дуже, пане Юрію.

Тоді передаю слово заступнику ще голови Державної митної служби України Суворову Владиславу Володимировичу. Є з нами на зв'язку?

СУВОРОВ В.В. Да. Доброго дня, шановний Дмитро Андрійович, шановні присутні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня!

СУВОРОВ В.В. У мене коротка доповідь. Оскільки єдина норма в Закон 540, яка стосується повноважень митниці, це звільнення від сплати податку на додану вартість лікарських засобів та виробів медичного призначення, дезінфікуючих засобів, а також тимчасове звільнення до 30 червня того ж самого проекту, першочергове митне оформлення цих товарів, які ввезені на територію України, і звільнення від сплати за митне оформлення в поза робочий час... *(Не чути)*

Відповідні переліки було затверджено Постановою Кабінету Міністрів 20 березня 20-го року, 224. І станом на сьогодні у нас було оформлено 16,6 тонн товарів з відповідною пільгою на загальну вартість 24 мільярди гривень. Загальна сума звільнень від ПДВ та ввізного мита – 2,7 мільярда гривень. Основні товари, які ввозилися, – це лікарські засоби, обладнання для вимірювання, медичні маски, експрес-тести... *(Не чути)*

В принципі, це основне, що я хотів доповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую дуже, Владиславе Вадимовичу, за інформацію. Так само попрошу надіслати її нам для того, щоб ми розіслали серед учасників цього круглого столу. Дякую.

Олена Анатоліївна Степаненко, це представник Уповноваженого з дотримання соціальних та економічних прав. Є з нами на зв'язочку?

СТЕПАНЕНКО О.А. Я є. Доброго всім дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня вам!

СТЕПАНЕНКО О.А. Я дуже дякую всім, насамперед і громадським організаціям, які провели такий ґрунтовний аналіз. Фактично він у деяких пунктах співпадав з висновками, які ми зараз робимо, готуючи щорічну доповідь Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, яку буде представлено до парламенту після 20 березня.

Я хочу сказати, що, дійсно, під час пандемії до уповноваженого теж зверталися і суб'єкти підприємницької діяльності. Зокрема, тут уже пролунало, чомусь це були дуже активні звернення саме підприємців, які займаються малим бізнесом, зокрема це власники кав'ярень, на початку. І потім ми аналізували вже виконання роботодавцями дотримання прав громадян, які зверталися за допомогою. Якщо була призначена пенсія, наприклад, громадянці, а роботодавець не подавав до центру зайнятості документи, бо там було обмеження, що крім тих, хто отримує пенсії. Тому уповноважена зверталася до Комітету Верховної Ради соціальної політики та захисту прав ветеранів. І завдяки таким спільним заходам були внесені зміни до законодавства і права цих працівників були поновлені.

Крім того, я хочу сказати, що до нас ще зверталися громадяни, які мали право на допомогу по частковому безробіттю. Ну, це були такі зволікання просто дійсно вперше, тому що ніхто не розумів, як звертатися, як оформлювати ці звернення. Але потім це питання було врегульовано.

Щодо виплат фонду соціального страхування. Ви знаєте, що був прийнятий, внесені зміни до бюджету 533-м законом, і, на жаль, були припинені деякі виплати Фонду соціального страхування, але разом з тим через вже... у листопаді, мені здається, 941-м законом ці права громадян наших були поновлені.

Я думаю, що більш таку ґрунтовну інформацію ми надамо теж в доповіді Уповноваженого. І я хотіла сказати, що якщо громадські організації ще шукають собі партнерів для того, щоб сказати, куди їм мати звертатися, цим громадянам, за захистом своїх прав, будь ласка, перенаправляйте їх до Офісу Уповноваженого. Ми, здійснюючи парламентський контроль за дотриманням прав громадян саме органами державної виконавчої влади і органами місцевого самоврядування.

Дякую за увагу і готові до співпраці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, Олена Анатоліївна.

Колеги, в нас згідно з моїм графіком закінчився перелік спікерів на цю тему сьогодні. Тому я хотів би подякувати всім, хто прийняв участь у цих слуханнях.

Ну, на перше враження, скажу відверто, що виглядає краще, ніж очікувалось. Тому що, напевно, українці все-таки в черговий раз зробили те, що вони роблять найкраще в світі – це мобілізуватися перед спільною загрозою. В нас це недобре виходить в мирний час і в час як би стабільності і добробуту, а от як тільки починає трусити, всі одразу починають хутко гуртуватися і взаємодіяти один з одним. Сподіваюся, що цей дух ми збережемо і на постковідний час і зможемо привести це все до ладу.

Але поки що мені здається, що та інформація, яка була надана, там найбільш такі критичні зауваження, це все-таки до комунікації того, що робиться. Тому що ті, хто хотіли отримати, і ті, хто намагалися знайти таку можливість, вони не всі, але в переважній частині отримали допомогу, консультації, поради. Ті, хто не чув, їм або не донесли, або вони не були проактивні, або органи державної влади на місцях недостатньо ефективно їх інформували.

Але мені здається, що варто буде зробити більш узагальнений висновок уже на базі ваших презентацій для того, щоб зрозуміти, якусь вивести, я не знаю, загальних рекомендацій в залежності від цифр і даних кожного з виступаючих. І це перший крок і перший шлях, ми хотіли би продовжувати цю практику так звану, тобто моніторингу ефективності виконання законодавства, і сподіваюсь, що будемо продовжувати і разом з фондом Вестмінстерської фундації за демократію, і разом з Посольством Великобританії активно продовжувати цю роботу.

Хотів всім подякувати ще раз, подякувати окремо і Галині Шевчук, і Кейт Давенпорт, і Юлії Морій, і Вікторії Олійник, і представникам наших міністерств, відомств, агентств, служб. Дякую, колеги.

З результатами фінальними загальними рекомендаційними ми вийдемо до вас трошки згодом і повідомленням про наступні заходи в межах цієї, мені

здається, дуже корисної ініціативи. А презентацію обов'язково секретаріат розішле. Якщо раптом хтось не отримає з якихось причин, не соромтесь, зв'яжіться, обов'язково надамо.

Дуже ще раз всім дякую. Всім гарного дня і сподіваємося, що далі все буде тільки краще. Всього найкращого. Дякую.

А, я перепрошую, якщо ще не всі відключилися, у нас є пані Світлана... Прошу? А, там в чаті пані Світлана з Посольства Великобританії передає свої побажання. Тому, да, зверніть на них увагу.

Дякую. Всього найкращого.